

Vec C-7/24

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

4. január 2024

Vnútroštátny súd:

Retten i Svendborg

Rozhodnutie z:

2. január 2024

Žalobkyne:

Deutsche Rentenversicherung Nord

BG Verkehr

Žalované:

Gjensidige Forsikring, dansk filial af Gjensidige Forsikring ASA,
Norge za Marius Pedersen A/S

Mandatar Gjensidige Forsikring, dansk filial Gjensidige Forsikring
ASA, Norge za Marius Pedersen A/S

**RETTEN I SVENDBORG
UZNESENIE**

vydané 2. januára 2024

Vec ...

Deutsche Rentenversicherung Nord

...

proti

GJENSIDIGE FORSIKRING, DANSK FILIAL AF GJENSIDIGE FORSIKRING
ASA, NORGE konajúcej v mene MARIUS PEDERSEN A/S

a

Gjensidige Forsikring, dansk filial af Gjensidige Forsikring ASA, Norge

...

a

Vec ...

BG Verkehr

...

proti

Mandatar Gjensidige Forsikring, dansk filial af Gjensidige Forsikring ASA,
Norge za
MARIUS PEDERSEN A/S

...

Toto rozhodnutie vydal sudca ... [rozhodujúci ako samosudca].

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

PREDBEŽNÉ POZNÁMKY

- 1 Táto vec sa týka otázky, či je dánska poisťovňa Gjensidige Forsikring A/S konajúca v mene spoločnosti Marius Pedersen A/S zodpovedná za náhradu pre nemecké štátne dôchodkové poisťovne (povinné inštitúcie sociálneho zabezpečenia), BG Verkehr a Deutsche Rentenversicherung Nord, v súvislosti s úmrtím nemeckého štátneho príslušníka (ďalej len „X“) v dôsledku nehody na pracovisku v Dánsku.
- 2 Nemecký zamestnanec X mal dôchodkové poistenie v povinných inštitúciách sociálneho zabezpečenia BG Verkehr a Deutsche Rentenversicherung Nord, ktoré podľa nemeckého práva vyplácali dávky vdove po X (ďalej len „Y“).
- 3 Retten i Svendborg (Okresný súd Svendborg, Dánsko) sa rozhodol položiť Súdnemu dvoru Európskej únie prejudiciálnu otázku podľa článku 267 druhého odseku Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) týkajúcu sa výkladu článku 85 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia, v zmysle najnovších výkladov uvedených v rozsudkoch Súdného dvora vo veciach C-428/92, DAK/Lærerstandens Brandforsikring, ECLI:EU:C:1994:222, a C-397/96, Kordel a i., ECLI:EU:C:1999:432.

SKUTKOVÝ STAV A PRIEBEH KONANIA

- 4 Nemecký zamestnanec X bol povinný mať štátne dôchodkové poistenie v poisťovniach BG Verkehr a Deutsche Rentenversicherung Nord, ktoré sú podľa § 46 ods. 2 nemeckého Sozialgesetzbuch Sechstes Buch (SGB VI) povinné vyplácať dávky pozostalým po poistencovi. Štátne dôchodkové poistenie je súčasťou nemeckého systému sociálneho zabezpečenia a jeho cieľom je zabezpečiť dôchodky zamestnancov a ich pozostalých.
- 5 Medzi poisťovňami BG Verkehr a Deutsche Rentenversicherung Nord na jednej strane a spoločnosťou Marius Pedersen A/S a jej poisťovateľom občianskoprávnej zodpovednosti Gjensidige Forsikring na strane druhej vznikol spor, či majú poisťovne BG Verkehr a Deutsche Rentenversicherung Nord nárok na náhradu dávok vyplatených Y, vdove po X.
- 6 Nemecký štátny príslušník X bol 15. júla 2015 zranený pri práci vodiča v rámci vývozného obchodu pre nemecký podnik DS Transport GmbH, keď na jednej z firemných adries spoločnosti Marius Pedersen v Dánsku pomáhal nakladať tovar do svojho nákladného vozidla registrovaného v Nemecku. X onedlho nato v dôsledku zranení, ktoré pri nehode utrpel, zomrel.
- 7 Arbejdsmarkedets Erhvervssikring [poisťovňa pre trh práce] v Dánsku následne rozhodla, že tento smrteľný úraz neoprávňuje Y, vdovu po X, na dávky podľa

dánskeho zákona o poistení pracovných úrazov, keďže na X sa vzťahoval nemecký systém sociálneho zabezpečenia, ako sa uvádza vyššie (bod 4).

- 8 Poist'ovne BG Verkehr a Deutsche Rentenversicherung Nord vyplácali po smrti X jeho vdove Y dávky podľa nemeckých právnych predpisov týkajúcich sa sociálneho zabezpečenia a podľa nemeckého práva prevzali právne postavenie Y voči strane zodpovednej za úraz.
- 9 Keďže spoločnosť Marius Pedersen A/S prostredníctvom svojho poisťovateľa občianskoprávnej zodpovednosti Gjensidige Forsikring uznala, že je zodpovedná za zaplatenie odškodného v súvislosti s úmrtím X 15. júla 2015, poisťovne BG Verkehr a Deutsche Rentenversicherung Nord požadujú od spoločnosti Marius Pedersen A/S / Gjensidige Forsikring náhradu dávok, ktorú tieto podniky vyplatili vdove po X.
- 10 Spoločnosť Marius Pedersen A/S / Gjensidige Forsikring odmietla splniť nároky na náhradu predložené spoločnosťami BG Verkehr a Deutsche Rentenversicherung Nord, pričom odkázala na skutočnosť, že v dánskom práve sa neposkytuje právo na náhradu, pokiaľ ide o vznesené nároky na náhradu, keďže ide o dávky, v súvislosti s ktorými sa podľa dánskeho práva nemôžu vznášať žiadne nároky na vrátenie, a keďže podľa názoru spoločnosti Marius Pedersen A/S / Gjensidige Forsikring sa má usudzovať, že Y, vdova po X, má nárok na dávky bez ohľadu na príčinu smrti X.
- 11 Spoločnosť Marius Pedersen A/S / Gjensidige Forsikring ďalej uviedla, že Y už od nej dostala odškodnenie za stratu živiteľa, ktoré jej bolo na žiadosť jej právniká vypočítané v súlade s vnútroštátnym dánskym právom. Poisťovne BG Verkehr a Deutsche Rentenversicherung Nord tvrdili, že odškodnenie nebolo vyplatené v rámci úplného splnenia záväzkov, keďže spoločnosti Marius Pedersen A/S a Gjensidige Forsikring nekonali v čase vyplatenia s dobrým úmyslom, pokiaľ ide o nárok na náhradu, ktorý vzniesli poisťovne BG Verkehr a Deutsche Rentenversicherung Nord. V súvislosti s vyplatením odškodného pre Y za stratu živiteľa poisťovňou Gjensidige Forsikring sa účastníci konania zhodnú na tom, že tento nárok bol vypočítaný a vyplatený v súlade s vnútroštátnymi dánskymi pravidlami upravujúcimi náhradu škody a že Y si už podľa dánskeho práva nemôže voči spoločnostiam Marius Pedersen A/S / Gjensidige Forsikring nárokovať ďalšiu náhradu škody.
- 12 Dňa 6., resp. 12. júla 2018 podali poisťovne BG Verkehr a Deutsche Rentenversicherung Nord žaloby proti spoločnosti Marius Pedersen A/S / Gjensidige Forsikring A/S, v ktorých tvrdili, že spoločnosť Marius Pedersen A/S / Gjensidige Forsikring A/S musí uznať, že zodpovedá poisťovňam BG Verkehr a Deutsche Rentenversicherung Nord za náhradu dávok, ktoré sú tieto poisťovne povinné vyplácať a ktoré vyplatili Y podľa § 46 ods. 2 nemeckého Sozialgesetzbuch Sechstes Buch (SGB VI).

UVEDENÉ VNÚTROŠTÁTNE PREDPISY A JUDIKATÚRA

Lovbekendtgørelse 2018-08-24 nr. 1070 om erstatningsansvar (erstatningsansvarsloven) (konsolidovaný zákon č. 1070 z 24. augusta 2018 o zodpovednosti za škody) (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škody“)

- 13 § 1 ods. 1 zákona o zodpovednosti za škody: „Osoba zodpovedná za zranenie osoby zaplatí náhradu škody za stratu príjmu, náklady na zdravotnú starostlivosť a ďalšie straty vyplývajúce zo zranenia, ako aj kompenzáciu za bolesť a utrpenie.“
- 14 § 13 ods. 1 zákona o zodpovednosti za škody: „Náhrada škody za stratu živiteľa pre manžela/manželku alebo druha/družku je 30 % náhrady škody, o ktorej sa predpokladá, že by ju zosnulý dostal v prípade úplnej straty schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (pozri § 5 až 8). Náhrada škody však musí byť okrem výnimočných okolností minimálne vo výške 644 000 DKK.“
- 15 § 17 ods. 1 zákona o zodpovednosti za škody: „Dávky na základe právnych predpisov o sociálnom zabezpečení vrátane dávok v nezamestnanosti, príspevkov na zdravotnú starostlivosť, dôchodkov na základe právnych predpisov o sociálnom dôchodku a dávky podľa zákona o poistení pracovných úrazov, na ktoré má poškodená alebo pozostalá osoba nárok, nemôžu tvoriť základ pre nárok na odškodnenie voči osobe zodpovednej za náhradu škody. ...“
- 16 § 26a ods. 1 zákona o zodpovednosti za škody: „Osobe, ktorá úmyselne alebo v dôsledku hrubej nedbanlivosti zapríčiní smrť inej osoby, sa môže nariadiť zaplatiť kompenzáciu pozostalým, ktorí mali mimoriadne silné väzby na zosnulú osobu.“

Lovbekendtgørelse 19. 8. 2022 nr. 1186 om erstatningsansvar (erstatningsansvarsloven) (konsolidovaný zákon č. 1186 z 19. augusta 2022 o poistení pracovných úrazov) (ďalej len „zákon o poistení pracovných úrazov“)

§ 19 ods. 1 zákona o poistení pracovných úrazov: „V prípade, že po pracovnom úraze došlo k úmrtiu, pozostalý manžel má právo..., pokiaľ bolo manželstvo uzavreté pred tým, ako došlo k pracovnému úrazu, a pokiaľ spolužitie existovalo v čase úmrtia poškodenej osoby. ...“

§ 20 ods. 1 zákona o poistení pracovných úrazov: „Osoba, ktorá má právo na prechodnú sumu podľa § 19 ods. 1 až 3 a ktorá prišla o živiteľa v dôsledku úmrtia poškodenej osoby alebo ktorej vyživovacie okolnosti boli narušené iným spôsobom v dôsledku úmrtia, má právo na náhradu škody v súvislosti s uvedeným. Náhrada škody sa určí so zreteľom na mieru závislosti a schopnosť pozostalého užiť sa, pričom sa zohľadní vek, zdravotný stav, vzdelanie, zamestnanie, závislosť a finančné okolnosti.“

Odsek 2: „Náhrada škody sa poskytne vo forme nepretržitých dávok s pevným termínom, ktoré dosahujú výšku 30 percent ročného príjmu zosnulého podľa § 24.“

Náhrada škody sa začne vyplácať mesačne vo výške 1/12 vopred s platnosťou od dátumu úmrtia. Toto obdobie sa môže nastaviť najviac na desať rokov. Ak sa v súvislosti s úmrtím vypláca príspevok v prípade úmrtia blízkej osoby, uvedená dávka sa začne vyplácať až po ukončení vyplácania príspevku v prípade úmrtia blízkej osoby. Ak zosnulá osoba dostávala nepretržitú náhradu škody za stratu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa tohto zákona, náhrada škody za stratu žiteľa sa začne vyplácať až prvý deň mesiaca nasledujúceho po úmrtí.“

Odsek 3: *„Dávky v pododseku 2 zostanú počas stanoveného obdobia nezmenené s výnimkou úplnej alebo čiastočnej zmeny dávky na paušálnu dávku alebo v prípade úmrtia príjemcu.“*

- 17 § 77 ods. 1 zákona o poistení pracovných úrazov: *„Dávky podľa tohto zákona nemôžu slúžiť ako základ pre nárok na odškodnenie voči strane zodpovednej za úraz, ktorá je zodpovedná za náhradu škody poškodeným osobám alebo ich pozostalým.... Nároky poškodených osôb alebo ich pozostalých voči stranám zodpovedným za úraz sa obmedzia do takej miery, v akej boli dávky zaplatené alebo sa majú zaplatiť dotknutým osobám podľa tohto zákona.“*

Dánska judikatúra

- 18 Článok 93 nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 zo 14. júna 1971, ustanovenie, ktoré sa uplatňovalo v minulosti, bolo predmetom návrhu na začatie prejudiciálneho konania na Súdnom dvore (rozsudok z 2. júna 1994 vo veci C-428-92, DAK, ECLI:EU:C:1994:222) v súvislosti s rozsudkom Østre Landsret (Východný vyšší súd, Dánsko) vo veci U 1995 341 Ø. V tejto veci sa konštatovalo, že § 17 ods. 1 a § 22 ods. 2 dánskeho zákona o zodpovednosti za škody nebránia zahraničnej inštitúcii sociálneho zabezpečenia požadovať náhradu za vyplatené dávky sociálneho zabezpečenia.
- 19 Højesteret (Najvyšší súd, Dánsko) následne vydal rozsudok vo veci U 2002. 573 H. Táto vec sa týkala nároku nemeckého zamestnávateľa na náhradu za úhradu nákladov na zdravotnú starostlivosť počas choroby a za vyplatený dôchodok nemeckému lodníkovi, ktorý sa zranil pri práci v Dánsku.
- 20 V tomto konaní Højesteret (Najvyšší súd) (pozri vec U 1999 773 H) zamietol predloženie otázok týkajúcich sa výkladu vtedajšieho článku 93 (dnes článok 85) Súdnemu dvoru Európskej únie. Højesteret (Najvyšší súd) v odôvodnení uznesenia uviedol, že z judikatúry Súdneho dvora

„jasne vyplýva, že článok 93 ods. 1 nariadenia Rady č. 1408/71 (článok 52 nariadenia Rady č. 3) sa má vykladať v tom zmysle, že toto ustanovenie upravuje len voľbu rozhodného práva, pokiaľ ide o právo inštitúcie na náhradu od strany zodpovednej za úraz, a že nárok inštitúcie nemôže – a to ani v prípadoch, ak má povahu nezávislého nároku podľa písmena b) – presiahnuť nárok, ktorý by poškodená osoba mohla vzniesť voči strane zodpovednej za úraz podľa pravidiel

právných predpisov, ktoré sa uplatňujú na vzťahy medzi týmito osobami, teda, všeobecne povedané, podľa práva v mieste, v ktorom dôjde k škode.“

- 21 Højesteret (Najvyšší súd) vo svojom uznesení okrem iného odkázal na rozsudok Súdneho dvora vo veci 78/72, Ster, ECLI:EU:C:1973:51, v ktorom Súdny dvor v bode 3 uviedol, že „priame právo inštitúcie zodpovednej voči zodpovednej tretej osobe sa odvodzuje zo skutočnosti, že osoba, ktorá je príjemcom vyplácanej dávky, má na území štátu, v ktorom vznikla škoda, právo požadovať kompenzáciu od uvedenej tretej strany“, a takisto že inštitúcia si nemôže „od zodpovednej tretej strany nárokovať žiadnu inú platbu okrem tej, ktorú si môže nárokovať obeť škody alebo osoby, ktoré sú od nej závislé“.
- 22 Højesteret (Najvyšší súd) následne vo veci U 1999 773 H dospel k záveru, že z článku 93 ods. 1 (teraz článok 85) vyplýva, že nárok zamestnávateľa voči poisťovni zodpovednosti nemohol presiahnuť nárok, ktorý mohla vzniknúť poškodená strana podľa dánskeho práva voči strane zodpovednej za škodu. V priamom dôsledku uvedeného Højesteret (Najvyšší súd) vo veci U 2002 573 H rozhodol, že nárok zamestnávateľa týkajúci sa miezd a nákladov na zdravotné poistenie je (podľa dánskeho práva) časovo obmedzený, ale že existuje nárok na náhradu z výdavkov na dôchodkové poistenie zamestnávateľa, hoci takýto nárok nesmie presiahnuť výšku, na ktorú by bola poškodená strana oprávnená podľa dánskeho práva.
- 23 Pokiaľ ide o novú dánsku judikatúru, možno odkázať na rozsudok Østre Landsret (Východný vyšší súd) z 2. marca 2020 (FED 2020 31 Ø) a na rozsudok Højesteret (Najvyšší súd) z 8. decembra 2021 (U 2022 1033 H), v ktorých sa rieši podobný problém. Táto vec sa týkala havárie nemeckého páru na dánskej diaľnici, pri ktorej jeden z manželov zomrel a druhý bol zranený.
- 24 Vec sa týkala toho, či Bundesbahnvermögen – Rechtsfähiges Sondervermögen der Bundesrepublik Deutschland a Krankenversicherung für Bundesbahnbeamten, Bezirksleistung Wuppertal mali nárok na náhradu svojich výdavkov od poisťovne poškodenej strany, Codan Forsikring A/S, ktorý uznal svoju zodpovednosť za škody.
- 25 Podľa názoru Østre Landsret (Východný vyšší súd) nárok inštitúcie sociálneho zabezpečenia na náhradu za dávky vyplatené v jednom členskom štáte na základe udalosti, ku ktorej došlo v inom členskom štáte, nemohol presiahnuť nárok, ktorý by mohla vzniknúť poškodená strana podľa právnych predpisov tohto druhého členského štátu, v ktorom došlo k zraneniu.
- 26 Østre Landsret (Východný vyšší súd) ďalej uviedol, že existuje len povinnosť kompenzovať nárok od inštitúcie sociálneho zabezpečenia, pokiaľ mal poisťovateľ, v tomto prípade Codan Forsikring A/S, podľa dánskeho práva povinnosť zaplatiť poškodenej strane zodpovedajúcu sumu kompenzácie.
- 27 Østre Landsret (Východný vyšší súd) preto predpokladal, že aby bol nárok poškodenej strany vymáhateľný, dávky vyplatené poškodenej strane zo strany

povinnej inštitúcie sociálneho zabezpečenia v Nemecku museli byť identické s nárokom, ktorý by poškodená strana mohla vymáhať podľa právnych predpisov členského štátu, v ktorom k zraneniu došlo, teda podľa dánskeho práva.

- 28 Proti tomuto rozsudku Østre Landsret (Východný vyšší súd) bolo podané odvolanie na Højesteret (Najvyšší súd). Højesteret (Najvyšší súd) v súlade s rozhodnutím Østre Landsret (Východný vyšší súd) vo svojom rozsudku uviedol, že nárok inštitúcie sociálneho zabezpečenia nemohol presiahnuť nárok, ktorý mohla podľa právnych predpisov uplatniteľných na vzťahy medzi poškodenou stranou a stranou zodpovednou za úraz vzniesť poškodená strana voči strane zodpovednej za úraz.
- 29 Højesteret (Najvyšší súd) nerozhodol o tom, či by sa od spoločnosti Codan Forsikring A/S mohla požadovať náhrada za dôchodkové dávky a „Sterbegeld“ pre vdovu, ktoré boli vypočítané a vyplatené podľa nemeckého práva, pretože za daných okolností zistil, že spoločnosť Codan Forsikring A/S v dobrej viere a v rámci úplného splnenia záväzkov vyplatila vdove s bydliskom v Nemecku náhradu škody za stratu živiteľa vypočítanú podľa dánskeho práva.
- 30 Højesteret (Najvyšší súd) ďalej uviedol, že sa dostatočne zistilo, že na náklady, ktoré vznikli Krankenversicherung für Bundesbahnbeamten, sa z ich podstaty vzťahoval výraz „náklady na zdravotnú starostlivosť a iné straty“ uvedený v § 1 zákona o zodpovednosti za škody.
- 31 Ďalej by sa malo poznamenať, že medzi účastníkmi konania bolo v tejto veci dobre známe, že rozsah nároku na náhradu škody sa má určiť na základe dánskeho práva, a preto nárok nemohol presiahnuť nárok, ktorý mohla vzniesť poškodená strana podľa dánskeho práva voči strane zodpovednej za škodu.

PRÁVO ÚNIE

- 32 Ustanovením práva Únie, s ktorým táto vec súvisí, je predovšetkým článok 85 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia. Toto ustanovenie zodpovedá článku 93 ods. 1 nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 zo 14. júna 1971, čo je predchádzajúce uplatniteľné ustanovenie, a článku 52 nariadenia Rady č. 3 z 25. septembra 1958.

ARGUMENTY ÚČASTNÍKOV KONANIA

- 33 **BG Verkehr a Deutsche Rentenversicherung Nord** v konaní tvrdia, že prevzali nárok Y voči spoločnosti Marius Pedersen A/S/Gjensidige Forsikring A/S v súlade s § 116 nemeckého Sozialgesetzbuch Zehntes Buch (SGB X). BG Verkehr a Deutsche Rentenversicherung Nord majú voči spoločnosti Marius Pedersen A/S / Gjensidige Forsikring A/S nárok na náhradu za sociálne dávky, ktoré vyplatili Y na základe prevzatia nároku Y voči spoločnostiam Marius Pedersen A/S a Gjensidige Forsikring A/S. Účastníci konania to navyše ani nespochybňujú.

- 34 BG Verkehr a Deutsche Rentenversicherung Nord ďalej tvrdia, že ich nárok na náhradu voči spoločnosti Marius Pedersen A/S / Gjensidige Forsikring A/S podľa článku 85 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 883/2004 z 29. apríla 2004 sa musí určiť v súlade s právom členského štátu, v ktorých majú spoločnosti BG Verkehr a Deutsche Rentenversicherung Nord ako povinné inštitúcie sociálneho zabezpečenia svoje registrované sídlo, teda v súlade s nemeckým právom, a že § 17 ods. 1 dánskeho zákona o zodpovednosti za škody preto nebráni spoločnostiam BG Verkehr a Deutsche Rentenversicherung Nord v nároku na náhradu voči spoločnostiam Marius Pedersen A/S a Gjensidige Forsikring A/S.
- 35 BG Verkehr a Deutsche Rentenversicherung Nord v tejto súvislosti tvrdia, že podľa článku 85 ods. 1 sa podmienky a rozsah nárokov, ktoré prevzali, musia takisto určiť v súlade s právom členského štátu, v ktorom majú ako povinné inštitúcie sociálneho zabezpečenia svoje registrované sídlo, teda v súlade s nemeckým právom.
- 36 BG Verkehr a Deutsche Rentenversicherung Nord ďalej tvrdia, že pokiaľ sa rozsah nároku, ktorý majú voči spoločnostiam Marius Pedersen A/S a Gjensidige Forsikring A/S stanoví v súlade s hmotnoprávnymi predpismi členského štátu, na ktorého území došlo k úrazu, teda s dánskym právom, nebráni to nároku spoločností BG Verkehr a Deutsche Rentenversicherung Nord voči spoločnosti Marius Pedersen A/S / Gjensidige Forsikring A/S na náhradu sociálnych dávok, ktoré spoločnosti BG Verkehr a Deutsche Rentenversicherung Nord vyplatili Y.
- 37 Na podporu tohto tvrdenia spoločnosti BG Verkehr a Deutsche Rentenversicherung Nord odkazujú na výklad článku 93 ods. 1 nariadenia č. 1408/71, teda predchádzajúceho uplatniteľného ustanovenia, ktorý uviedol dánsky Højesteret (Najvyšší súd) v rozsudku U 2002 573 H z 19. decembra 2001.
- 38 Tento rozsudok sa týkal otázky určenia členského štátu, ktorého právne predpisy sa majú uplatňovať pri vyrovnaní medzi účastníkmi konania, a teda aj rozsahu nároku povinnej inštitúcie sociálneho zabezpečenia na náhradu, ktorý má voči strane zodpovednej za úraz. Højesteret (Najvyšší súd) prisúdil značný význam skutočnosti, že nárok povinnej inštitúcie sociálneho zabezpečenia by, pokiaľ ide o výšku, nemal presiahnuť nárok, ktorý by si mohla vymáhať poškodená strana podľa právnych predpisov členského štátu, v ktorom k úrazu došlo. Højesteret (Najvyšší súd) však nerozhodol o tom, či musí byť nárok povinnej inštitúcie sociálneho zabezpečenia rovnaký alebo inak porovnateľný s nárokom, ktorý si mohla poškodená strana vymáhať podľa dánskeho práva.
- 39 BG Verkehr a Deutsche Rentenversicherung tvrdia, že článok 85 ods. 1 by sa mal vykladať v tom zmysle, že sociálne dávky, ktoré vyplatili vdove (vdovský dôchodok), a nárok, ktorý by mohla vdova podľa dánskeho práva vymáhať od poškodenej strany (kompenzácia za osobný úraz a náhrady škody za stratu žiteľa), nemusia byť identické ani mať nijako porovnateľnú povahu, aby boli vymáhateľné. BG Verkehr a Deutsche Rentenversicherung v tejto súvislosti tvrdia, že nárok jednoducho nemôže, pokiaľ ide o výšku, presiahnuť nárok, ktorý

by mohla vymáhať poškodená strana podľa práva členského štátu, v ktorom došlo k úrazu, teda podľa dánskeho práva.

- 40 BG Verkehr a Deutsche Rentenversicherung tvrdia, že keďže prevzatie nároku povinnej inštitúcie sociálneho zabezpečenia podľa článku 85 ods. 1 musí uznať každý členský štát, bolo by v rozpore s článkom 85 ods. 1, ak by členský štát musel uznať právo povinnej inštitúcie sociálneho zabezpečenia na prevzatie nároku, pokiaľ by zároveň tento členský štát mohol účinne zabrániť vymoženiu tohto nároku. BG Verkehr a Deutsche Rentenversicherung tvrdia, že účelom daného ustanovenia nebolo vylúčiť nárok povinnej inštitúcie sociálneho zabezpečenia voči osobe zodpovednej za úraz z dôvodu, že dávky, ktoré si možno nárokovať podľa právnych predpisov členského štátu, v ktorom má povinná inštitúcia sociálneho zabezpečenia svoje registrované sídlo, nie sú rovnaké ako dávky, ktoré si možno nárokovať podľa právnych predpisov členského štátu, v ktorom došlo k úrazu.
- 41 Na záver BG Verkehr a Deutsche Rentenversicherung Nord tvrdia, že bez ohľadu na to, či sa podmienky a rozsah nároku, ktorý tieto spoločnosti prevzali a v rámci ktorého sa požaduje náhrada škody, majú určiť podľa dánskeho alebo nemeckého práva, aby bola spoločnosť Marius Pedersen A/S / Gjensidige Forsikring A/S zodpovedná za náhradu voči spoločnosti Deutsche Rentenversicherung Nord, sa nevyžaduje, aby boli sociálne dávky, ktoré Y vyplátili spoločnosti BG Verkehr a Deutsche Rentenversicherung Nord, a nárok, ktorý môže Y vymáhať od spoločnosti Marius Pedersen A/S / Gjensidige Forsikring A/S podľa dánskeho práva, rovnakej povahy. Spoločnosť Marius Pedersen A/S / Gjensidige Forsikring A/S preto musí nahradiť sociálne dávky, ktoré Y vyplátili spoločnosti BG Verkehr a Deutsche Rentenversicherung Nord.
- 42 Spoločnosť **Marius Pedersen A/S / Gjensidige Forsikring A/S** v rámci konania tvrdí, že nariadením č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia z 29. apríla 2004 sa upravuje len to, či žalobkyňa môže prevziať nárok poškodenej strany, a nie to, či podľa dánskych právnych predpisov existuje zákonný základ pre nárok na náhradu, ktorý vzniesla žalobkyňa.
- 43 Spoločnosť Marius Pedersen A/S / Gjensidige Forsikring A/S ďalej tvrdí, že rozhodujúcim faktorom pre právo žalobkyne na náhradu je to, či má poškodená strana podľa dánskeho práva nárok na dávky, v súvislosti s ktorými žalobkyňa žiada o náhradu (pozri okrem iného rozhodnutie Højesteret (Najvyšší súd) vo veciach U 1999 773 H a U 2022 1033 H), a že o toto vo veci nejde, keďže nárok na nepretržitý vdovský dôchodok podľa nemeckého práva nezodpovedá nároku na kapitalizovanú náhradu škody za stratu živiteľa podľa dánskeho práva.
- 44 Tvrdí sa, že nárok na náhradu škody za dôchodkové dávky pre vdovu po zosnulom sa musí považovať za nezávislý od úmrtia zosnulého pri nehode na pracovisku, keďže na vdovu po zosnulom sa musí nahliadať tak, že má nárok na dávky bez ohľadu na príčinu úmrtia.

- 45 Hoci spoločnosť Marius Pedersen A/S / Gjensidige Forsikring uznáva, že pre nemecké poisťovne v zásade existuje právo na náhradu, tvrdila, že podľa § 77 ods. 1 prvej vety zákona o poistení pracovných úrazov nemôžu dávky na základe tohto zákona tvoriť základ pre „nárok na náhradu voči strane zodpovednej za úraz, ktorá má zodpovednosť za náhradu škody“ voči vdove po zosnulom. Navyše podľa § 77 ods. 1 druhej vety tohto zákona sa má nárok pozostalého (vdovy) voči osobe zodpovednej za náhradu škody (v tomto prípade spoločnosť Marius Pedersen A/S / Gjensidige Forsikring) obmedziť do takej miery, v akej „boli dávky zaplatené alebo sa majú zaplatiť dotknutým osobám podľa tohto zákona.“ Preto tvrdí, že nárok žalujúcich poisťovní na náhradu sa musí považovať za vylúčený, keď sa dávky musia považovať za náhradu dávok, na ktoré sa vzťahuje § 20 zákona o poistení pracovných úrazov, týkajúci sa práva pozostalých na náhradu škody za stratu živiteľa.
- 46 Spoločnosť Marius Pedersen A/S / Gjensidige Forsikring ďalej tvrdí, že takýto názor je v súlade s rozhodnutím Súdu EZVO vo veci E-11/16, Mobil Betriebskrankenkasse/Tryg Forsikring, v rozsudku z 20. júla 2017, podľa ktorého nárok na náhradu podľa nariadenia nemôže presiahnuť nárok alebo nároky, ktoré by poškodená osoba mohla vzniesť sama voči strane zodpovednej za úraz podľa práva miesta, kde došlo k úrazu.

KONTEXT OTÁZOK

- 47 V podstate neexistuje spor o tom, že inštitúcia povinného sociálneho zabezpečenia v jednom členskom štáte má podľa článku 85 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 883/2004 z 29. apríla 2004 právo na náhradu zo strany zodpovednej strany, ktorá zapríčinila úraz, na základe udalosti, ktorá viedla k zodpovednosti, ktorá vzniká v inom členskom štáte, bez ohľadu na ustanovenia vnútroštátneho práva tohto iného členského štátu, v tomto prípade § 77 ods. 1 dánskeho zákona o zodpovednosti za škody.
- 48 Existuje však spor o tom, podľa ktorých právnych predpisov, pokiaľ ide o členský štát, sa má určiť rozsah nároku, ktorý prevzala povinná inštitúcia sociálneho zabezpečenia.
- 49 Takisto panuje nezhoda v tom, či si v prípade, že sa má rozsah takéhoto nároku určiť podľa hmotnoprávnych pravidiel členského štátu, v ktorom k škode došlo, právo povinnej inštitúcie sociálneho zabezpečenia na náhradu vyžaduje, aby boli sociálne dávky, ktorých náhrada sa požaduje, porovnateľnej povahy ako dávky, ktoré by poškodená strana mohla vymáhať podľa právnych predpisov členského štátu, v ktorom došlo k úrazu.
- 50 Takisto sa nezhodne na tom, čo sa myslí, pokiaľ to tak je, pojmom „podľa povahy“, a či si to len vyžaduje, aby nárok, ktorý sa má vymáhať, nepresiahol, pokiaľ ide o výšku, nárok, ktorý by mohla poškodená strana vymáhať podľa právnych predpisov členského štátu, v ktorom k úrazu došlo.

- 51 V dánskom práve sa takisto rieši povaha položiek náhrady škody, ktoré si môže poškodená strana alebo pozostalí po poškodenej strane nárokovať v dôsledku osobného úrazu. Zákon o zodpovednosti za škody preto obsahuje ustanovenia, podľa ktorých možno vzniesť nároky na náhradu škody za iné straty, stratu príjmu, bolesť a utrpenie, trvalú invaliditu, stratu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, stratu živiteľa, prechodnú sumu v prípade úmrtia a kompenzáciu za delikt. Väčšina položiek je takisto obmedzená na konkrétnu sumu.
- 52 V § 77 zákona o poistení pracovných úrazov sa takisto uvádza, že škody vypočítané v súlade so zákonom o zodpovednosti za škody sú subsidiárne škodám, ktoré si môže nárokovať poškodená strana alebo pozostalí podľa zákona o poistení pracovných úrazov, a že škody za pracovné úrazy nemôžu tvoriť základ nároku na náhradu voči strane, ktorá zapríčinila úraz a ktorá je zodpovedná za škody.
- 53 Ani v zákone o zodpovednosti za škody, ani v zákone o poistení pracovných úrazov sa pozostalému neposkytuje právo na vdovský dôchodok s povahou a spôsobom stanoveným v § 64 až 65 Sozialgesetzbuch Sechstes Buch (SGB VI). Preto nie je hneď možné konštatovať totožnosť nároku na náhradu škody zo strany inštitúcie sociálneho zabezpečenia, ktorá požaduje náhradu, a zodpovedajúcej položky (položiek) v zákone o zodpovednosti za škody alebo v zákone o poistení pracovných úrazov.
- 54 Preto takisto nie je hneď možné odvodiť, či, a ak áno, do akej miery, možno vymáhať nárok na náhradu nákladov, ktoré vznikli inštitúcii sociálneho zabezpečenia, od zodpovednej strany, ktorá zapríčinila úraz.
- 55 Zo strany Súdneho dvora Európskej únie existuje len obmedzená judikatúra o tom, ako sa má vykladať článok 85 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 883/2004 z 29. apríla 2004 v súvislosti s rozsahom nároku, ktorý môže prevziať povinná inštitúcia sociálneho zabezpečenia a vymáhať od zodpovednej osoby, ktorá zapríčinila úraz (pozri okrem iného vec C-397/96 Kordel a i., ECLI:EU:C:1999:432, a vec C-428/92, DAK, ECLI:EU:C:1994:222).
- 56 Vo svojej judikatúre, najnovšie vo veci C-397/96, Kordel a i., Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že článok 93 ods. 1 nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 zo 14. júna 1971, ktorý sa uplatňoval v predmetnom čase, sa musí vykladať v tom zmysle, že požiadavky aj rozsah nároku, ktorý má v zmysle nariadenia inštitúcia sociálneho zabezpečenia voči osobe, ktorá na území iného členského štátu spôsobilá úraz, ktorý viedol k tomu, že daná inštitúcia sociálneho zabezpečenia vypláca dávky sociálneho zabezpečenia, sa majú určiť v súlade s právom členského štátu, ktorému táto inštitúcia podlieha.
- 57 Vo veci C-428/92, DAK, ECLI:EU:C:1994:222, Súdny dvor Európskej únie takisto uznal, že podmienky aj rozsah práva na náhradu, ktoré má inštitúcia sociálneho zabezpečenia v zmysle uvedeného nariadenia voči strane, ktorá

spôsobila úraz na území iného členského štátu, ktorý viedol k vyplácaniu dávok sociálneho zabezpečenia, sa určujú v súlade s právom členského štátu, ktorému táto inštitúcia podlieha.

- 58 Z judikatúry Súdneho dvora však nie je jasné, či hmotnoprávne pravidlá členského štátu, v ktorom došlo k úrazu, môžu obmedziť právo inštitúcie povinného sociálneho zabezpečenia na náhradu, ak sociálne dávky, ktorých vymożenie sa požaduje, nie sú identické alebo aspoň porovnateľné, pokiaľ ide o povahu, s nárokom, ktorý môže vymáhať poškodená osoba podľa takýchto hmotnoprávnych pravidiel.

Záver

Vzhľadom na uvedené Retten i Svendborg (Okresný súd Svendborg), ktorý je v tejto veci súdom prvého stupňa, zastáva názor, že je potrebné položiť Súdnemu dvoru Európskej únie nižšie uvedenú prejudiciálnu otázku.

Retten i Svendborg (Okresný súd Svendborg) žiada Súdny dvor Európskej únie, aby odpovedal na túto prejudiciálnu otázku:

1. Má sa článok 85 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia vykladať v tom zmysle, že aby povinná inštitúcia mala podľa tohto ustanovenia nárok na náhradu, musí v členskom štáte, v ktorom došlo k úrazu, existovať zákonný základ pre druh náhrady škôd alebo kompenzácie, v súvislosti s ktorými sa vzniesol nárok na náhradu, alebo pre rovnocennú dávku, ktoré sú uplatňované v dôsledku udalosti, pre ktorú je strana, ktorá zapríčinila úraz, zodpovedná za škody podľa práva miesta, kde k úrazu došlo?

2. januára 2024

...